

Недобєга О. О.,
аспірантка кафедри «Оподатку-
вання» Східноукраїнського
національного університету
імені Володимира Даля

Nedobega O. O.,
postgraduate of the Taxation
department of the East Ukrainian
National University named after of
Volodimir Dahl

**ЕФЕКТИВНІСТЬ
УПРАВЛІННЯ СОЦІАЛЬНО-
ЕКОНОМІЧНИМ РОЗВИТКОМ
ПІДПРИЄМСТВ**

**THE EFFICIENCY
OF MANAGEMENT SOCIO-
ECONOMIC DEVELOPMENT
OF ENTERPRISES**

Розкрито сутність проблем оцінюван-
ня ефективності соціально-еконо-
мічного розвитку підприємств. Запро-
поновано використовувати ключові
показники ефективності для оціню-
вання системи управління соціально-
економічним розвитком підприємств

Essence of problems of evaluation of
efficiency of socio-economic enterprises'
development is exposed. It is suggested
to apply the key indexes of efficiency for
the evaluation of the system
management socio-economic
development of enterprises

В умовах ринкової економіки, коли підприємства функціо-
нують з різним рівнем соціально-економічного розвитку, важливе
значення має дослідження проблеми оцінювання ефективності
системи управління соціально-економічним розвитком підприє-
мства, оскільки це дасть змогу керівництву проаналізувати усі ас-
пекти соціально-економічного розвитку і на цій основі приймати
раціональні управлінські рішення.

Зазвичай ефективність розглядається [1, с. 875] як результатив-
ність процесу, операції, проекту, що визначається як відношення
ефекту, результату до витрат, що призвели до його отримання.
Багато авторів [2, с. 386; 3, с. 506, 515] виділяють економічну і
соціальну ефективність. Економічна ефективність — економія
суспільно необхідного часу на виробництво і споживання товарів
і послуг. Соціальна ефективність — збільшення кількості нових
робочих місць, рівня зайнятості людей, поліпшення умов праці,
підвищення рівня і комфортності життя і т.п. Як бачимо, еконо-
мічна і соціальна ефективності є взаємопов'язаними категоріями,
їх не можна відокремлювати одну від одної, оскільки відповідно
до економічної моделі взаємодії економіки і соціальної сфери,
запропонованої Е.М. Бабосовим [4, с. 8], соціальне розглядається
як сукупність змінних, які зумовлюються розвитком економіки.
Тому доцільно використовувати поняття соціально-економічної
ефективності при оцінюванні розвитку підприємства. Соціально-
економічна ефективність — це співвідношення одержаних соці-
ально-економічних результатів діяльності підприємства і викори-

станих ресурсів (матеріальних, трудових, фінансових), необхідних для їхнього досягнення.

Оцінювання ефективності системи управління соціально-економічним розвитком підприємства є досить складним процесом, оскільки не існує єдиної системи критеріїв і показників.

У процесі формування показників оцінювання ефективності системи управління соціально-економічним розвитком підприємства можна запропонувати наступні критерії відбору показників: критерій загальних результатів; критерій продуктивності; критерій економічності; інноваційний критерій; соціальний критерій; екологічний критерій; критерій ефективності управління.

В умовах сьогодення оцінювання ефективності системи управління у більшості організацій або відсутнє, або недосконале [5, с. 58]. Для вирішення проблеми недосконалого оцінювання системи управління соціально-економічним розвитком підприємства пропонується використовувати ключові показники ефективності (КПІ), які є однією з перевірених методик західного бізнесу.

Ключовими показниками ефективності (КПІ — Key Performance Indicators) прийнято називати обмежений набір основних параметрів, які використовуються керівництвом для відстежування і діагностики результатів діяльності компанії і подальшого ухвалення на їх основі управлінських рішень [6].

Головна відмінність ключових показників ефективності від інших показників ефективності полягає в тому, що КПІ орієнтовані на стратегічні цілі соціально-економічного розвитку підприємства, є взаємопов'язаними між собою і згруповані за окремим напрямками. Ці напрями обирає для себе кожне окреме підприємство залежно від стану, у якому знаходиться і від обраної стратегії розвитку.

Підводячи підсумок, підкреслимо, що науковою новизною дослідження є можливість здійснювати комплексне оцінювання ефективності системи управління соціально-економічним розвитком і використовувати систему мотивації, яка базується на внеску кожного окремого працівника у досягнення стратегічних цілей підприємств машинобудування.

Література

1. *Борисов А.Б.* Большой экономический словарь. — М.: Книжный мир, 2002. — 895 с.
2. *Райзберг Б.А., Лозовский Л.Ш., Стародубцева Е.Б.* Современный экономический словарь: 5-е изд., перераб. и доп. — М.: ИНФРА-М, 2006. — 495 с.

3. Економічна енциклопедія: У 3-х томах. Т.1. / Редколегія: С.В. Мочерний (відп. ред.) та ін. — К.: Видавничий центр «Академія», 2000. — 864 с.

4. *Бабосов Е.М.* Экономическая социология: Учеб. пособие / Е.М. Бабосов. — Мн.: ЦП «Технопринт», 2004. — 336 с.

5. *Ситник Й.С.* Методологічний підхід до оцінювання ефективності систем управління підприємствами в умовах конкурентного середовища // Актуальні проблеми економіки. — 2010. — №6 (108). — С. 53—60.

6. *Бугров Д.* Метрика эффективности. [Электронный ресурс] — Вестник McKinsey. — 2003. — №1 (3). — Режим доступа до журн.: http://www.cfin.ru/management/controlling/mgt_productivity.shtml